



Državni izpitni center



SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 4. junij 2025

SPLOŠNA MATURA

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	5	♦ naravo ♦ bogovi ♦ drugimi plemeni ♦ glasba ♦ personifikacija	Kandidat lahko odgovore navede v poljubnem vrstnem redu.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ celostnost: Pri plesu vedno sodeluje skupnost, vključuje vse ljudi, ni opazovalcev, vključeni so tudi gledalci.	Za opis vsake značilnosti 1 točka.
	1	♦ nepreklicnost: Ritual ali obred ima stroga pravila, ki se ne smejo kršiti in se običajno prenašajo iz roda v rod. Močna je družinska tradicija. Ritualni plesi imajo ponavadi svojega vodjo, ki nadzira pravilno izvedbo.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ Antonin Artaud	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	4	♦ Dioniz ♦ Zeusa ♦ Semele ♦ ples, posvečen bogu Dionizu/ples, pomemben za razvoj gledališča v antični Grčiji	Zadostuje ena od navedenih opredelitev ditiramba.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	3	♦ V grškem gledališču je gledališka predstava potekala v orkestri, preostali del scene/skene se je uporabljal redko. ♦ V rimskem gledališču pa izvajalci niso več v orkestri, ampak na sceni/skene, ki se poveča, v orkestri pa sedijo rimski senatorji in drugi plemenitaši. ♦ Zbor in pomembnost plesa v rimskem gledališču izginjata zaradi spremembe uprizoritvenega prostora. Ples postane dekorativni element, umakne se v druge oblike, bolj ljudske in zabavne.	Za primerjavo 2 točki, za utemeljitev 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	6	oblika japonskega gledališča:	Za vsako pravilno naštetu obliko japonskega gledališča 1 točka, za vsako pravilno primerjavo 1 točka.
		♦ no	
		♦ kabuki	
		♦ bunraku	
		evropska zvrst (primerjava):	
		♦ tragedija	
		♦ komedija	
		♦ lutkovno gledališče	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ <i>Commedia dell'arte</i> je oblika ljudskega improvizacijskega gledališča, ki ima korenine v ljudskih nastopih žonglerjev cirkusantov na trgu. Sčasoma se razvijejo tipični liki in situacije, ki jih igralci razvijajo in izvajajo s pomočjo improvizacije. ♦ Izvajajo jo potujoče skupine igralcev, igralske družine, igrajo lahko tudi ženske. Gre za izjemno razvito obliko gledališča, ki je bila zelo priljubljena v renesansi in kasneje po vsej Evropi, skupine so veliko potovale in gostovale po evropskih mestih.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	2	♦ carole ♦ farandole	
	2	♦ To so bili koraki iz kmečkih plesov, ki pa so jih zaradi težkih oblačil poenostavili. Koraki so bili mirni, sestavljeni iz korakov simple in double. Simple je bil en korak s priključkom ene noge, double pa je bil sestavljen iz treh korakov in priključka. Korake so izvajali levo, desno, naprej, nazaj, proti središču kroga in nazaj. Poznali so tudi kačaste oblike ali farandole, pri katerih so se gibali v vijugah in že prepletali v raznih figurah. Farandola se je potem razcepila v dvojice in trojice plesov, ki so se nekaj časa plesali posebej in se potem spet združili v vrsto in krog.	Za opis ene od oblik plesa 2 točki.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ <i>Bassa danza</i> pomeni nizki ples; tako se plesi imenujejo zato, ker v njih ni nobenih skokov. ♦ Nastanejo v obdobju renesanse; odnos do plesa se v tistem času spremeni, ples postane zabavno in družbeno razvedrilo, obvezno pri vzgoji plemstva, običajno postane plesanje v paru.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	♦ 1661 ♦ francoski kralj Ludvik XIV.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	3	♦ Jean Georges Noverre je veliki plesni reformator, ki je v drugi polovici 18. stoletja izpeljal reforme, ki sta si jih želela že Pierre Beauchamp in Jean-Baptiste Lully. ♦ Na njegovo delo sta najbolj vplivala David Garrick in C. W. Gluck, pod vplivom katerih se je balet prilagodil novemu času. ♦ Noverre ni želel, da bi ga utesnjevala stara pravila. Reforme sledijo težnji, da bi balet postal prava umetnost, medtem ko je avtor svojo estetiko razložil v Pismih o plesu in baletu 1770.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ na začetku 20. stoletja	
	4	štiri od: ♦ dadaizem ♦ futurizem ♦ nadrealizem ♦ kubizem ♦ konstruktivizem	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	3	♦ Filippo Tommaso Marinetti ♦ glede na letalo, mitraljez, šrapnel, poudarjeni so njegova hitrost, dinamizem, energija, kinetičnost ♦ Valentine de Saint-Point	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ Vsevolod E. Meyerhold razvije svojo igralsko metodo – biomehaniko, ki močno vpliva na kasnejše gledališče in ples.	Za vsako navedeno značilnost 1 točka.
	2	♦ Biomehanika je metoda, po kateri igralec ne študira izraza, govora, občutja, temveč predvsem mehaniko telesa. Meyerhold hoče vzpostaviti avtomatizirano, mehanizirano telo, ki bo strogo nadziralo svoje emocije in bo popolnoma disciplinirano. Hkrati meni, da s svojo metodo dosega večjo igralčevo učinkovitost. Oder zanj ni prostor za psihologijo, saj je umetnost igralca prav v sposobnosti, da pravilno uporablja svoje telo.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	♦ B ♦ F	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ Labanov koncept gibalnega zbora razširi ples na terapijo, vzgojo in rekreacijo. ♦ Gre za koncept rekreacijskega plesa, ki omogoča treniranim in netreniranim plesalcem gibanje v harmoniji.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Mary Wigman	
	2	dve od: ♦ Znamenita predstava Mary Wigman <i>Hexentanz</i> (Ples čarovnice) je potekala večinoma sede, kar je bilo takrat revolucionarno. ♦ Njen ples je drugačen od ljubkosti Duncanove in njenega poudarjanja harmonije ali pa od mističnega glamurja Ruth St. Denis. Mary Wigman v skladu z likom, ki ga predstavlja, oblikuje tudi svoje telo, ki je zlobno, animalno, zvito, grdo. ♦ Iz nje so pri plesanju vrele močne emocije.	

		♦ V svojih delih se tudi sicer ukvarja s temno platjo človekovega življenja, z nasiljem vojne, prihajanjem starosti, neizogibnostjo smrti.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	4	štiri od: ♦ Na novo je določil ali zamenjal orientacijo v prostoru; trdil je, da je vsaka pozicija v prostoru enako pomembna, podrl je tradicionalno dihotomijo solist – zbor, pogled gledalca ni več usmerjen na sredino scene, ampak svobodno preiskuje dogajanje na odru in se sprehaja od plesalca do plesalca. ♦ Vsak gib je lahko material za ples. ♦ Vsak postopek je lahko kompozicijska metoda. ♦ Za ples lahko uporabiš vsak del telesa, skladno z naravnimi omejitvami. ♦ Vsi elementi predstave (glasba, kostumi, scenografija) so enakovredni; vsak od njih ima posebno logiko in identiteto. ♦ Vsak plesalec v skupini je lahko solist. ♦ Pleše se lahko v vsakem prostoru. ♦ Ples lahko govori o čemerkoli, vendar v osnovi govori o človeškem telesu, njegovem gibanju, ki se začne s hojo.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ Trisha Brown ♦ <i>Man Walking Down the Side of a Building</i>	
	1	♦ Judson Dance Theatre	
	2	dve od: ♦ Steve Paxton ♦ Yvonne Rainer ♦ Carolee Schneemann ♦ Robert Rauschenberg ♦ David Tudor ♦ Lucinda Childs	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	4	♦ S performansom lahko najbolj povezujemo delo Jana Fabra. ♦ Pri performansu gre za izstop umetnika iz samote ateljeja in za proces prikaza nastajanja umetnine. Pri performansu gre za umetniško obliko, ki deluje na področju med vizualno umetnostjo, gledališčem, plesom in glasbo ter išče nove načine, oblike in razmerja med izvajalcem in gledalcem. Gre za obliko, pri kateri sta telo in dogajanje v vzajemnem odnosu; telo proizvaja performans, performans pa sočasno preobraža telo v subjekt, v umetnino. Subjekt performansa je umetnik sam, umetnik kot umetnina. ♦ V središču dogajanja sta dogodek in odnos med izvajalcem in gledalcem; gre za fluidno umetniško zvrst, ki se pojavi že v futurizmu in se razvije v šestdesetih letih 20. stoletja; performans ima tri razsežnosti: dogodek, ostanek in telo umetnika kot umetnina.	Za navedbo Jana Fabra 1 točka. Za opredelitev in opis performansa do 3 točke. Možni so vsi smiselni odgovori, ker je polje performansa izjemno široko.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	4	♦ B ♦ C ♦ D ♦ E ♦ A	Za pet ali štiri pravilne rešitve 4 točke, za tri 3 točke, za dve 2 točki, za eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ NE ♦ NE ♦ NE ♦ DA	Za štiri ali tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	4	♦ Marta Paulin Brina ♦ Meta Vidmar ♦ Katja Delak ♦ Pino in Pia Mlakar	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	5	♦ <i>Kako sem ujel sokola</i>: Iztok Kovač ♦ <i>Ritem tveganja</i>: Sinja Ožbolt ♦ <i>Vrag na vasi</i>: Pino Mlakar/Pino in Pia Mlakar ♦ <i>Upor</i>: Živa Kraigher ♦ <i>Terminal</i>: Matjaž Farič	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ Ksenija Hribar	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	10	♦ navedba podatkov (ime avtorice ali avtorja, naslov predstave) ♦ navedba formata ali posamičnih gledaliških elementov, kot so koreografija, dramaturgija, glasba, vizualni elementi ♦ posebej zaželeni so primerjava, ocena, kritika, refleksija ali vrednotenje dela ter povezovanje oziroma vpenjanje dela v druge estetike ali koreografske jezike tako iz sodobnega časa kot iz zgodovine ♦ ...	Kandidat mora najprej navesti podatke (2 točki). Za vsako naslednjo argumentacijo lahko dobi do 2 točki.

Skupno število točk: 92